

“Energioptimalisering er det eneste rasjonelle grepet å ta, du kan begynne nå og infrastrukturen er der”
-Dr. Alf Bjørseth, Styreleder

Innspill til ny avtale mellom Klima- og miljødepartementet og Enova

Sastech AS er en ledende aktør innen energioptimalisering i Norge, og vi setter pris på muligheten til å bidra med våre innspill til den nye styringsavtalen mellom Klima- og miljødepartementet og Enova. Vår erfaring og teknologi plasserer oss i en unik posisjon til å støtte Norges ambisiøse klima- og energimål for 2030 og videre mot et lavutslippssamfunn i 2050.

Vi ønsker å trekke frem energieffektivisering som en viktigere del av løsningen enn det «folk» tror i dag.

I lys av EUs energieffektiviseringsdirektiv og Norges forpliktelser under Parisavtalen, anbefaler Sastech at den nye avtalen prioriterer energieffektiviseringsprosjekter. Effektiv energibruk er ikke bare viktig for å møte klimamålene, men også for å redusere energikostnadene for næringsliv og offentlige institusjoner. Enova bør tilby støtteprogrammer som spesifikt retter seg mot innovasjon og implementering av energieffektive teknologier i industrielle prosesser, bygg og transportsektoren.

Norge forventer store økninger i effekt- og energibehov frem mot 2050. Per i dag har vi et forbruk på et normalår på 136 TWh i året. Det er forventet å øke i takt med elektrifiseringen av samfunnet. Framskrivningene til Statkraft sier et sted mellom 30-90% innen 2050. Industrien skal elektrifiseres og vil trenge vi 60 TWh til dette. Ca 40% av alt kraftforbruk i Norge brukes i bygg. Det går blant annet med til varme, kjøling og flytting av luft. NVE sier at bygningsmassen i Norge har et samlet lønnsomt potensial for energieffektivisering på 13 TWh.

Kan energieffektivisering være enda viktigere enn det vi tror i dag? Hva sier våre erfaringer i bygg til nå? Hvilket potensial har vi? Det kan være større enn 13 TWh i året.

Om vi går ut ifra at bygg bruker ca 50 TWh i året og Sastechs erfaring sier at vi kan spare opptil 50 % av denne energien, er mulighetsbildet altså rundt **25 TWh** i året! Det er omtrent halvparten av det vi trenger for å dekke det fremtidige kraftbehovet til elektrifiseringen av industrien frem mot 2050!

«Sastech tar vare på det kunden har. Utbedrer og optimaliserer der vi kan, og utnytter kapasiteten i eksisterende infrastruktur bedre. Og bytter ut teknisk utstyr der vi må». Det er bærekraft i praksis.

I en tid hvor energioptimalisering ikke bare er et miljømessig behov, men også en økonomisk nødvendighet, står SASTECH i forkant av innovasjon og praktisk anvendelse av teknologier for å møte disse utfordringene. Med utgangspunkt i den klare oppfordringen fra Dr. Alf Bjørseth, understreker vi viktigheten av å handle umiddelbart for å kartlegge, forstå, og forbedre hvordan energi forbrukes og distribueres over hele landet.

Vår tilnærming er helhetlig og fremtidsrettet, idet vi fokuserer på nødvendigheten av å komme i gang nå, med en grundig oversikt over «kart og terreng» der vi anerkjenner eksisterende utfordringer som overkapasitet og et sprengt strømmnett. Gjennom samarbeid på tvers av fagfelt og tilgjengeliggjøring av informasjon på åpne grensesnitt, tar SASTECH sikte på å løse disse problemene med løsninger som er tilgjengelige i dag. Vi er drevet av overbevisningen om at fremtiden tilhører elektrifisering, men forstår samtidig at uten en tilstrekkelig infrastruktur, vil ikke grønn produksjon alene være nok til å redusere forbruket og støtte næringsvekst i Norge.

Problemstillinger

Umiddelbar Handling

Sikre tilgang til omfattende historiske data og forbruksprofiler, noe som er essensielt for å raskt implementere tiltak for energioptimalisering. Dette skrittet er kritisk for å sette i gang med umiddelbare forbedringer og effektiviseringer.

Detaljert Kartlegging

Oversikt over «kart og terreng» - Hvor er det reel mangel? Hver enkel kunde bør identifiseres så man vet hvor problemene er i samfunnet. Det må gjøres grundig undersøkelse og identifisering av reelle mangler og kapasitetsbegrensninger samt kartlegging av strategisk viktige områder. Dette arbeidet er grunnlaget for å planlegge og gjennomføre effektiv næringsutvikling med fokus på bærekraftig energibruk.

Tverrfaglig Samarbeid

Etablering av åpne og tilgjengelige informasjonsplattformer for å fremme samarbeid mellom kommuner, statlige instanser, NVE, og andre relevante aktører. Dette sikrer en koordinert innsats for optimalisering og regulering av energibruk.

Informasjonsklarhet

Øke bevisstheten om eksisterende støtteordninger, som ENOVA, som kan utnytte ledig kapasitet og identifisere optimaliseringspotensial. Dette vil hjelpe bedrifter å forstå og dra nytte av tilgjengelige ressurser for energieffektivisering.

Lokal Energiutnyttelse

Tilrettelegge for bedre bruk av lokale nettverk og infrastruktur for å optimere energifordelingen. Dette tiltaket er avgjørende for å utnytte eksisterende ressurser effektivt og fremme bærekraftig lokal næringsutvikling.

Lønnsomme Batterier

Vi trenger batterier for å avlaste nettet, men det er for høye kostnader for investering i batterier per i dag.

Stimulere Eiendomsbesittere

Utfordringen er at det er stor avstand i forståelse av grønn satsing mellom eiendomsbesittere og leietakere. Utleier ser ingen gevinst med grønn satsing da det er leietaker som tar energiregningen. Dette er desverre en holdning blant mange eiendomsbesittere.

Enova

I Enova var det tidligere uforutsigbart med korte tidsfrister og endringer som ikke ble varslet. Det har blitt mye bedre nå.

Nå etter fokus på energioptimalisering har det kommet forutsigbare støtteordninger som for eksempel kartleggingsstøtte og «støtte for forbedring av energitilstand i yrkesbygg». Dette er ordninger som fungerer godt. Støttebeløpet bør gjøres tilgjengelig for mottaker umiddelbart etter tilsagn og avregnes ved ferdigstillelse. Dette fordi hele tiltaket må finansieres fullt ut før støtte utbetales, dermed stiller finansinstitusjon krav om sikkerhet for hele beløpet uansett om støtte er innvilget. Dette gjør at flere velger å ikke gjennomføre tiltakene.

La det bli et fast program på dette med energioptimalisering som følger også mal og samme lest som energitilskuddsordningen. Sparer du 20% får du 30% refundert, sparer du 30% får du 40% refundert og oppnår du 40% besparelse får du 50% refundert. La dette ligge inne som et fast program i hele perioden med fast ramme.

Forutsigbarhet er viktig. Ha energisparing som mandat.

Forslag til inspirasjon

- 1. Informasjonsbevissthet:** Intensivere innsatsen for å øke bevisstheten rundt tilgjengelige støtteordninger og virkemidler for energioptimalisering. Dette inkluderer å sikre at beslutningstakere i bedrifter er godt informerte og positivt innstilt til energioptimaliseringsinitiativer før gjennomført kartlegging.
- 2. Data Tilgjengelighet:** Adressere utfordringene med å få tilgang til å utvinne historiske data. Jobbe proaktivt med netteiere og Elhub for å sikre at kundene har ubegrenset tilgang til sine egne data om forbruk og kapasitet, som er avgjørende for effektiv energistyring.
- 3. Optimal Drift:** Utvikle metoder for å visualisere energiflyten fra nettet til eiendommen, noe som vil fremme lokal energidistribusjon og effektivisering basert på innsikter fra grundige kartlegging og analyser.
- 4. Teknologisk Innovasjon:** Utvikle og implementere avanserte prediktive algoritmer og sanntidsmonitorering for å sikre optimal bruk av nettverkskapasiteten. Dette vil inkludere løsninger for effektavlastning og forbruksplanlegging som maksimerer bruken av eksisterende infrastruktur.
- 5. Batteriløsninger:** En av grunnene til at strømprisen er høy er fordi alle vil ha strøm samtidig. Med styringssystem vil det være mulig å få mer batterier ut i markedet som kan avlaste nettet når det trengs. For å få lønnsomme batterier ut i markedet bør for eksempel nettleien være basert på differansen mellom kjøp/salg av strøm og forbruk.
- 6. Nasjonal Skalering:** Støtte oppskaleringen av løsninger til et nasjonalt nivå gjennom bruk av åpne grensesnitt, standardisering av tekniske merkesystemer, og fremme tverrfaglig samarbeid for å oppnå nasjonale mål for energioptimalisering.
- 7. Finansieringsmodeller:** Jobbe for en revisjon av finansieringsstrukturen slik at økonomiske midler blir gjort tilgjengelig umiddelbart for bedrifter som ønsker å implementere energioptimaliseringstiltak, uten nødvendigheten av å vente på prosjektets fullføring.

Konklusjon

Sastech AS er dedikert til å støtte Norges overgang til et mer bærekraftig og energieffektivt samfunn. Med den nye styringsavtalen har Enova en unik mulighet til å akselerere denne overgangen gjennom strategisk støtte til bedrifter og prosjekter som leder an i denne utviklingen. Vi ser frem til et fortsatt samarbeid og dialog med Enova og relevante myndigheter for å sikre at de nye retningslinjene reflekterer både dagens og fremtidens behov.